

Dansk kulturhistorisk Museumsforening

Mødet fandt sted på Højskolehjemmet, lørdag den 31. august kl. 9, og følgende museer var repræsenteret: Bangsbomuseet, Djurslands Museum, Esbjerg Museum, Falsters Minder, Fiskeri- og Søfartsmuseet Esbjerg, Forhistorisk Museum Moesgaard, Fredericia Museum, Frederiksborgmuseet, Frederiksværk Museum, Frilandsmuseet, Gilleleje Museum, Grindsted Museum, Haderslev Museum, Helsingør Bymuseum, Herning Museum, Vendsyssel historiske Museum, Hjørring, Holbæk Museum, Holstebro Museum, Hørsholm Egns Museum, Kalundborg Museum, Københavns Bymuseum, Køge Museum, Landbrugsmuseet, Limfjordsmuseet, Lolland-Falsters Stiftsmuseum Maribo, Musikhistorisk Museum, Nationalmuseet, 1. afd., 2. afd., 3. afd., Konserveringsanstalten, Næstved Museum, Odder Museum, Odsherreds Folkemuseum, Odense Bys Museer, Orlogsmuseet, Antikvarisk Samling Ribe, Kulturhistorisk Museum Randers, Ringkjøbing Museum, Roskilde Museum, Skagens Fortidsminder, Skive Museum, Svendborg Museum, Søllerød Museum, Museet på Sønderborg Slot, Thisted Museum, Tøjhusmuseet, Vardø Museum, Viborg Stiftsmuseum, Værløse Museum, Ølgod Museum, Den gamle By Aarhus og Aalborg historiske Museum.

1. *Valg af dirigent:* Efter formanden, Mogens Ørnsnes' velkomst og på dennes forslag valgtes museumsinspektør Peter Seeberg, Viborg til mødets dirigent.
2. *Nye medlemmer:* Julianehåb Museum havde ansøgt om optagelse i foreningen. Dette godkendtes af forsamlingen uden afstemning.
3. *Styrelsens beretning for 1973/74:* Formanden aflagde for styrelsen følgende beretning:

Siden sidste årsmøde har den danske museumsverden mistet to af sine veteraner: Poul Fredholm på Tåsinge og Peter Riismøller i Ålborg. Begge var de dynamiske museumsfolk, der aldrig glemte glæden ved det faglige engagement og altid glædede sig mest ved at delagtiggøre andre i deres begejstring. En årsberetning er en art statusopgørelse over arbejdsindsats og resultater, og den skulle også gerne tjene som udgangspunkt for en bedømmelse af fremtidsmuligheder og planlægning af kommende arbejde. Jeg skal prøve at aflægge en sådan beretning også i år, men jeg gør det i grunden uden større lyst, for alt taget i betragtning står årets resultater næppe i noget rimeligt forhold til foreningens arbejdsindsats. Det har været et år præget af for-

handlinger, men af uafsluttede, uforløste og defensive forhandlinger, og museumsverdenens praktiske og økonomiske situation tegner sig i år ligeså uafklaret som i fjor og i for-fjor og i for-for-fjor.

Folketingets behandling af museumsloven blev, som det vel også var ventet, en paradeforestilling, hvor både tingets og foreningens repræsentanter udførte deres roller med passende alvor og engagement, men den såkaldte lov-revision indskrænkede sig påny blot til en fastsættelse af terminen for næste revision, der nu skal finde sted »senest i folketingsåret 1975/76«, og al vor optimisme må herefter knyttes til det lille ord »senest«.

Også revisionsdepartementets undersøgelse af museernes forhold har i det forløbne år tæret på sparsomme arbejdsressourcer i den danske museums-verden. Der er ført endeløse – og måske også frugtesløse – forhandlinger om besøgsstatistikken og dens kildeværdi, og vi må nok i et tilbageblik tildele os selv en lille, kritisk revisionsanmærkning, fordi vi brugte så megen tid på denne sag.

Endelig og ikke mindst er det forhandlingerne omkring det nye museumslov, der giver tonen an i denne årsberetning. Den nye lov er endnu ikke blevet frigjort af udvalgenes og underudvalgenes, af de økonomiske beregningers, de små magtkampes og den juridiske æstetiks fangarme. Vi håber stadig at få et levedygtigt væsen – måske endog et museumsvæsen – ud af alt dette; men man skal være meget tæt på forhandlingerne for overhovedet at registrere de fremgange, der dog stadig sker. Det er en stor skuffelse for foreningens forhandlere og endnu mere for dens øvrige medlemmer, at dagen i dag ikke betegner den afslutning på museumsudvalgets arbejde, hvor forslaget til en ny lov endelig kunne åbenbares og diskuteres. Det var ventet og stillet i udsigt indtil for ganske nylig.

Som en følge af den usikre situation, hvori museerne stadig befinder sig, måtte museumskurset på Brandbjerg tilmed aflyses, og dette inspirerende højdepunkt i det vanlige foreningsår har vi altså også måttet undvære i 1973/74.

Jeg skal ikke med disse dystre indledningsbemærkninger hævde, at styrelsens arbejdsindsats har været forgæves. Vi fik da – fordi museumloven revision igen blev udsat – en ekstraordinær bevilling, der var dobbelt så stor som i fjor, og den var der god brug for. Vi fik da en beretning fra revisionsdepartementet, der indeholder mange gode og værdifulde oplysninger og ikke ret mange meningsløse, og forhandlingerne om den nye museumslov er da slet ikke brudt sammen, men trækker blandt andet i langdrag, fordi foreningens forhandlere lige så stædigt fastholder museernes synspunkter, som andre interessegrupper fastholder deres. Vi holder altså stand og noterer, at noget kunne være gået endnu værre, men det er meget vanskeligt at gøre op, hvad foreningens tilstedeværelse ved alle disse forhandlingsborde egentlig har betydet. Mærkbare spor i det enkelte museums arbejdssituation har al denne aktivitet i hvert fald ikke sat sig endnu.

Vi bør da næppe i år bruge megen tid på en beskrivelse af museernes almindelige, kritiske situation. Vi beskæftigede os ret indgående hermed i

årsberetningen i fjor (STOF nr. 8, s. 14–16), og meget nyt kan desværre ikke føjes til. Magtesløsheden i den eksisterende museumslov er blot blevet yderligere understreget i det forløbne år, og det forekommer fremdeles ubegribeligt, at folketinget ikke i højere grad føler sig ansvarlig over for kontinuiteten i sin egen lovgivning. Revisionsdepartementets beretning har netop med et fyldigt talmateriale illustreret, hvor stærkt staten engagerede sig i den lokale museumsudvikling fra 1958 og til en brat standsning i begyndelsen af 70'erne. Det er ikke beløbenes størrelse, der imponerer, men deres vækst – den betingelsesløse investering i stadigt nye museumsinitiativer, der i denne periode mere end fordoblede antallet af statsunderstøttede, kulturhistoriske museer. De fik simpelthen lov til at vokse frem, hvor der var grobund for dem, og statens tilbud om at dække halvparten af udgifterne gav megen god grobund. Det er denne udviklingsstøtte, der i dag er hørt op. Med fastlåsede tilskudsbeløb og ekstraordinære bevillinger søger staten ganske vist nødtørftigt at holde det i live, som den i de foregående 12–14 år har været med til at lokke frem og udvikle, men statens andel i museernes faktiske driftsudgifter er hastigt svindende og dermed også dens muligheder for at øve indflydelse på museernes fremtidige udvikling og virksomhed. Det er en ringe start at give en ny museumslov, der netop efter alles ønske skulle sikre en mere bevidst museumsplanlægning, end vi hidtil har kendt.

Derfor har foreningen da også i år – ligesom tidligere – prøvet at få folketingets kulturudvalg til at acceptere en å jourføring af beregningsgrundlaget for statens tilskud, således at den eksisterende lovs tilskudsprincipper kunne bevares, indtil andre principper bliver fastlagt i en ny lov. Som nævnt lykkedes det ikke, og vi fortsætter da med en lovgivning, hvis ånd og bogstav siger ét, og hvis tilskudspraksis siger noget andet. Lad os bare med et par tal illustrere situationen: Hvis den gamle lov havde levet op til de forventninger, som man i 1969 med rette stillede til den, ville statstilskuddet i dag have udgjort 9,3 mill. kr., beregnet på grundlag af de stedlige tilskud i 1973/74 og suppleret med en tiltrængt løn- og prisregulering af tilskudsloftet. Vi har i år 5,6 mill. kr. i statstilskud, inclusive en ekstraordinær krisebevilling. Eller sagt med andre ord og tal: I den kritiske periode fra 1969/70, hvor basisåret frøs fast, og indtil i dag er statens »halvpart« af museernes driftsudgifter faldet fra 42 % i 69/70 til 24 % i 74/75. En fortsættelse af denne udvikling igennem flere år vil selvsagt gøre det meget vanskeligt for en ny museumslov at realisere blot nogle af de forhåbninger, vi stadig så gerne vil knytte til den.

Jeg har tidligere på året, på Hindsgavlmødet, orienteret om lovforslagets foreløbige indhold, og lad mig for at undgå gentagelse blot henvise til referat fra dette møde. Jeg prøvede her at anskue lovforslaget i sammenhæng dels med den tidligere museumslovgivning, dels med de behov for fælles arbejdsplanlægning, som stadig mere bevidst kommer til udtryk i museumsverdenen, og det var da vist den almindelige opfattelse, at den museumsstruktur og de tilskudsordninger, der er skitseret, på rimelig måde vil kunne tilgodese

både de enkelte museers og helhedens interesser. Hovedlinierne heri er da også i god overensstemmelse med de ønsker, som museumsforeningen selv gav udtryk for, før udvalgsarbejdet begyndte. Når forhandlingerne stadig trækker i langdrag, skyldes det altså ingen massiv opposition fra de kulturhistoriske museers side, men der er mange andre interesser, der også skal tilgodeses, og der er mange små problemer, der vokser sig store undervejs. Og så er der endelig de helt store og velkendte problemkomplekser, som man i enhver forhandlingssituation har en tilbøjelighed til at gå udenom, for det er jo skønt at bevare enigheden længst muligt. De ligger imidlertid altid og venter ved vejs ende, og der er vi nu.

Et sådant velkendt problemkompleks knytter sig traditionelt til forholdet mellem lokalmuseerne og Nationalmuseet, og det overskygges tilmed i dag af Nationalmuseets og de øvrige kulturhistoriske museers forhold til Rigsantikvarens fortidsmindeforvaltning. Det drejer sig blandt andet om rettigheder og pligter til at foretage undersøgelser og om rettigheder og pligter til at påtage sig konservering, registrering og opbevaring af det materiale, der enten tilbydes museerne eller fremkommer ved undersøgelser. Det drejer sig om fordelingen af de fund, der i henhold til lovgivningen tilhører det offentlige, og hvis koncentration i en enkelt institution ikke længere opfattes som en selvfølge, og det drejer sig om a jourføring af sådanne centrale registre, der på en overkommelig måde kan give adgang til alt det materiale, der uopholdeligt hober sig op i de mange museer. Jo flere museer, vi får, og jo mere professionelle vi bliver, jo mere nødvendigt bliver det også, at alle disse problemer får mulighed for at finde deres løsning i det daglige arbejde. I museernes kreds vil det vel i dag være acceptabelt, om et repræsentativt nævn eller udvalg fik myndighed til at forvalte disse fælles anliggender, thi når et interessefællesskab ønskes fremmet, og en række interesseudsættninger samtidig skal vurderes og afvejes, ja så forekommer det os i 1974 mest rimeligt, at interessenterne på demokratisk vis udpeger en styrelse. Fortidsmindeforvaltningen har imidlertid endnu ikke villet indgå i et sådant »interessentselskab«, men har med naturfredningsloven i hånden hævdet sin uindskrænkede autoritet over det såkaldt »antikvariske arbejdsområde« og dermed over væsentlige dele af den virksomhed, der er et helt elementært grundlag for museernes eksistens. Vi har lejlighedsvis i denne diskussion, som altså stadig fortsætter, opereret med begreberne »antikvarisk« og »museal«, som om de var vidt forskellige og ikke bare to sider af samme sag, og vi har nok i disse forhandlinger – ligesom i forhandlingerne med revisionsdepartementet – for sent erkendt, at kendskabet til et museums væsen ikke er almeneje. Lad mig derfor blot endnu engang erindre om de museumsdefinitioner og om den analyse af museernes virksomhed og behov, der blev udarbejdet i forbindelse med Grenåmødet i 1972 (STOF nr. 3). Det er ingenlunde et udtømmende arbejde, men det er stadig nyttig læsning.

En meget enkel museumsdefinition finder vi f. eks. her: »Det er de kultur-

historiske museers opgave 1) gennem materialeindsamling og bevaring at sikre tilstedeværelsen af materielt kildemateriale til fortolkning af samfundets fortid, og 2) at deltage i fortolkningsprocessen og at formidle resultaterne gennem udstilling og publikation.« Hvis man opfatter de begreber, som denne definition opererer med, i vid forstand, er den for såvidt udtømmende, og den viser da samtidig, hvor vanskeligt det vil være at skelne mellem antikvariske og museale arbejdsopgaver. Uanset hvad man kalder arbejdsfunktionen, er det en elementær museumsopgave at indsamle og bevare antikvarisk kildemateriale. I fortidsmindeforvaltningens regi er det antikvariske arbejdsområde blot begrænset til naturfredningslovens definition af begrebet fortidsminder – for museerne er området videre. I fortidsmindeforvaltningens praksis er det antikvariske arbejde begrænset til et feltarbejde, der freder eller undersøger fortidsminder – i museernes praksis må enhver undersøgelse følges op af det bevaringsarbejde, der er knyttet til konserveringslaboratorier, opbevaringsfaciliteter, arkiver og registre. I fortidsmindeforvaltningens og naturfredningslovens forstand er det antikvariske arbejde en bevaring for bevaringens egen skyld – i museal forstand er der tale om en bevaring med det formulerede formål: at bidrage til en fortolkning af samfundets fortid. At udskille og rendyrke et særligt sæt antikvariske arbejdsopgaver inden for museernes samlede arbejdspektrum er efter vor bedste overbevisning ligeså urealistisk og uhensigtsmæssigt som for eksempel at ville rendyrke museernes forskning eller bevaring eller formidling, for alle disse begreber har netop eksistensberettigelse i relation til hinanden. Så enkel og så kompliceret er et museums natur, hvad enten det er stort eller lille. Derfor kan man heller ikke bedømme varetagelsen af den samlede museumsfunktion på grundlag af en besøgsstatistik – men det er straks en anden sag, omend også aktuel.

IBlandt de emner, som Grenåmødet behandlede og museumsudvalget siden har taget op, var også ønsket om at få fastlagt en museumsuddannelse. Brandbjergkursets aflysning har aktualiseret dette emne, thi foreningens museumskurser er jo foreløbig det eneste, beskedne tilbud, der foreligger, om undervisning af museumsfolk som museumsfolk – og det tilbud kan ingen være tjent med at undvære. Det må imidlertid erkendes, at denne kursusvirksomhed er bygget op på et meget spinkelt fundament, idet hvert enkelt arrangement økonomisk må hvile i sig selv, for der er ingen kasserereserver, der kan dække et eventuelt underskud. Før et sådant kursus realiseres, må styrelsen derfor meget nøgternt vurdere, om det kan forventes, at medlemmerne i tilstrækkeligt omfang slutter op om det påtænkte arrangement. Det er en bedømmelse af foreningens risiko, og en meget enig styrelse fandt her i foråret, at risikoen var for stor. men vi var også enige om, at denne situation meget nødtigt skulle gentage sig. Vi foreslog derfor straks i en ansøgning til ministeriet, at det tilskudsbeløb, der blev sparet i år, kunne komme os til gode i form af en dobbeltbevilling næste år, hvor museernes krisesituation næppe er overstået. Det ville give mulighed for at reducere

kursusafgiften i 1975, således at der påny kunne skabes sikkerhed for fuld tilslutning til undervisningen, og således at styrelsen med sindsro og i god tid kunne leje en skole og træffe bindende aftaler med en lærerstab. Denne ansøgning er imidlertid ikke blevet imødekommet, og det er da fremdeles foreningen, der alene må bære risikoen. Det kan næppe undgå at få konsekvenser for kursets fremtidige tilrettelæggelse og kvalitet, idet økonomiske hensyn nu må afvejes meget nøje imod praktiske og pædagogiske hensyn. Det er på denne baggrund en trøst – og ikke uvæsentlig – at foreningens formålsparagraf er formuleret så bredt, som den er. For selvom museernes praktiske og økonomiske landvindinger igen i år er hastigt overset, har foreningen da i nogen grad kunnet leve op til sin anden hovedforpligtelse: at fremme det faglige og kollegiale samarbejde mellem museerne. Det er gjort på mange måder.

Forbindelsen mellem de mange medlemsinstitutioner er trofast blevet varetaget af STOF under redaktion af Finn Grandt-Nielsen, der nu ikke blot er ansvarlig over for styrelsen, men også over for presseloven. Han har i dette arbejde kunnet støtte sig til et 3-mands redaktionsudvalg, og på samme måde har et bredt sammensat udvalg af medlemsrepræsentanter bistået Holger Rasmussen og Palle Friis i redaktion og tilrettelæggelse af ARV OG EJE. Årbogen har igen engang med sin årgang 1973 fået lov til at afspejle alsidigheden i de kulturhistoriske museers arbejde, og den imødekommer hermed et medlemsønske og forhåbentlig også et publikumsbehov. Et tiltrængt register over indholdet af Arv og Eje 1956–70 har årbogsredaktionen yderligere kunnet lægge på bordet i år, og også det opfylder ønsker, som både årsmøderne og bibliotekernes brugere ofte har givet udtryk for. En fornyelse i foreningens publikationer er det *museumsregister*, der netop er afsluttet. Niels Bendsen har redigeret det, Statens lokalmuseumstilsyn har ydet støtte, og Lakolkmøderne har som ideforum stået fadder hertil. Det er i sig selv en ganske nøgtern og ganske imponerende statusopgørelse over, hvad danske museer står for i dag, så lad os håbe, at det vil lette adgangen til vore museer af uddannelsessøgende og besøgende af alle kategorier. På foreningens opfordring har Else Marie Boyhus i *Museumsnytt* givet en oversigt over museumsuddannelsen i Danmark, og Knud Klem har i aktuel anledning – troede vi da – påtaget sig den opgave at skildre de danske museers udvikling fra 1958 til 1974. Artiklen trykkes i *Fortid og Nutid* og bærer den tankevækkende titel »Museerne i forventningens tegn« (se XXV s. 528 ff.). Denne ganske flittige publikationsvirksomhed er resultatet af et meget nært samarbejde mellem medlemmerne og en styrelse, der stadig ser det som en fornem opgave at uddelegere arbejde og ansvar. Det kan man gøre af mange grunde, men det er i hvert fald også gjort ud fra ideelle og principielle overvejelser.

Samme princip er blevet fulgt i det repræsentative arbejde, hvor styrelses- og medlemsrepræsentanter har delt pligterne imellem sig. Således i *Dansk historisk fællesforenings styrelse*, i *Statens lokalmuseumstilsyn* og i *Lokalmu-*

seumstilsynets registreringsudvalg, der – i parentes bemærket – er ved at lægge sidste hånd på de første udsendelser af vejledende regler for museernes arbejde. Endvidere i *Ørslevklosterudvalget*, der også i år melder alt vel, omend med lidt mindre selvsikkerhed end i fjor, i *Udvalget vedrørende museernes arbejdsplanlægning og specialisering*, der nedsattes på Hindsgravl-mødet i år, og i *Udvalget vedrørende kontingentberegning*, der nedsattes på sidste årsmøde efter et lidt pinligt intermezzo, hvor det vistnok åbenbares, at reglerne for foreningens skatteudskrivning kan fortolkes på flere måder. Det lovede vi at råde bod på; men kontingentudvalget henstiller nu, at vi udsætter spørgsmålet om nye regler, til der foreligger et nyt regnskabsskema, og det skulle ske snart. Endelig har styrelses- og medlemsrepræsentanter deltaget i *det nordiske museumssamarbejde*, bl. a. på møder i Oslo og i Stockholm, ligesom flere af os selvsagt har været impliceret i de *ministerielle udvalg* og *underudvalg*, der beskæftiger sig med museumsloven. Lad mig blot for én gangs skyld erindre om, at foreningens repræsentant i hovedudvalget stadig er Peter Seeberg, idet Else Marie Boyhus og jeg sidder der på andre mandater, ligesom foreningen officielt har udpeget en repræsentant, Mette Müller, til underudvalget for specialmuseerne, medens andre museumsmennesker, der færdes i de samme forhandlingslokaler, er kommet her ind ad andre veje. Denne forskellige baggrund for vor tilstedeværelse har vist ikke haft nogen reel indflydelse på forhandlingerne, hvor hensynet til museernes fællesanliggender tilsyneladende altid er gået forud for de særinteresser, som enkelte institutionsrepræsentanter kunne have gjort gældende. Den erkendelse har disse mange forhandlinger med skiftende deltagere i hvert fald uddybet: at de kulturhistoriske museer uanset art og emne, og uanset om de er statslige, kommunale eller private kommer hinanden ved, er afhængige af hinanden og har brug for hinanden. Det er egentlig blevet ret afgørende for os, at den erkendelse også kommer til udtryk i den nye museumslov.

Solidariteten mellem de kulturhistoriske museer har således stået sin prøve i disse langvarige forhandlinger. Den væsentligste baggrund herfor er nok museumsforeningens mangeårige og aktive mødevirksomhed; thi det er her en fælles museumspolitisk holdning tager form gennem stadige, uformelle drøftelser af museumsanliggender. Vi kan derfor med tilfredshed notere, at der også i år har været afholdt et par møder, der har beskæftiget sig med aktuelle og væsentlige problemstillinger. Det ene var *Lakolk-mødet* i november (STOF nr. 8–9), hvor vi dels gav hinanden en almindelig, faglig orientering, dels tog mere principielle emner op til debat. I et fællesmøde drøftede vi således på aktuel baggrund museernes forhold til Rigsantikvarens fortidsmindeforvaltning, og i en af arbejdsgrupperne beskæftigede man sig med »Øko-museet« eller rettere med de økologiske synsmåder, hvorunder et museumsstof kan anskues og fremlægges. Som et resultat af denne gruppes fortsatte arbejde indbyder foreningen meget snart til en drøftelse af dette emne i en større kreds. I en anden arbejdsgruppe behandlede man pro-

blemerne omkring museernes specialisering og det museumssamarbejde, som selvstændig drøftelse på *Hindsgavl*mødet i marts (STOF nr. 11), hvor begrebet arbejdsplanlægning blev anskuet ud fra alle tænkelige synsvinkler og som nævnt også vurderet i relation til den forventede, nye museumslov.

At begrebet arbejdsplanlægning således er ved at blive et nøgleord i den museumsfaglige debat er i grunden udtryk for en ukuelighed, der må kunne trods alt. For arbejdsplanlægning har kun mening for den, der har fantasi og tro nok til at satse på fremtiden. Planlægning og samarbejde har tilmed i denne museumssommer sat sig meget håndgribelige spor i den brogede blanding af udstillingsarrangementer, der blomstrede frem omkring museernes verdenskongres.

Der er grund til nogen optimisme – også i dag, og lad os sige hinanden tak for det. Lad os også sige tak til kulturministeriets embedsmænd, hvis arbejdsituation i disse år ikke er mindre hæmmet end museernes. Tak for gensidig tillid og tålmodighed ved forhandlingsbordene og for den kontante støtte, der dog af og til lykkedes at få presset igennem. Tak, også til lokal-museumstilsynets sekretariat og til vort eget, der hånd i hånd har holdt hele det administrative apparat i gang og altid har været rede til at svare på selv de mest besværlige spørgsmål. Vi kan da slutte årets statusopgørelse med at konstatere, at der trods alt er noget – og slet ikke så lidt – at sige tak for.

Til allersidst en personlig bemærkning – også en tak. For med denne beretning og dette årsmøde afslutter jeg mit formandskab i foreningen. Jeg vil gerne nævne det her, for at min afgang ikke skal blive opfattet som udtryk for protest eller depression efter et år, der krævede mere, end det gav. Det er ikke tilfældet; thi styrelsesarbejdet ville miste en del af sin charme, hvis alle foreningsår gav samme gode udbytte. Jeg har blot påtaget mig dette arbejde under forudsætning af, at det kun skulle vare ét, højst to år, og nu er to år gået. Jeg har i to år fået lov til at identificere mig med denne mangeartede og ukuelige forening, og jeg kan i min egen lille statusopgørelse kun notere, at jeg her igennem har modtaget langt mere, end jeg har ydet. Så lad mig slutte med helt privat at sige tak for det.

I tilslutning til styrelsens beretning oplæste *Knud Klem, Helsingør*, et af ham udarbejdet forslag til en resolution til ministeren. Forslaget blev drøftet, og man suspenderede årsmødet i 15 minutter, hvor et udvalg fik pålagt at udarbejde et kortere forslag. Dette forslag, som blev vedtaget af forsamlingen og straks udsendt til pressen gennem Ritzau, fik følgende ordlyd:

»Dansk kulturhistorisk museumsforening har på årsmødet i Holstebro den 21.8.1974 vedtaget følgende udtalelse:

Det må med beklagelse konstateres at udvalgsarbejdet med den nye museumslov har været så længe at museernes økonomi og arbejdsmuligheder er forringet katastrofalt.

Museerne har siden 1958 muliggjort en gradvis opbygning af museernes vidstrakte arbejdsfelt.

Denne udvikling er brat standset.

I 1969/70 udgjorde statens andel 42 % af museernes driftsomkostninger. Ved forhaling af lovrevisionen er denne procentsats nu faldet til 24. Dette har skabt de allerstørste vanskeligheder for museerne, uanset at nogle mindre særbevillinger er kommet til for at bøde på de værste skader. Nye initiativer er umuliggjort, påbegyndte har måttet standses og museernes forhandlinger med de lokale myndigheder er vanskeliggjort. Lovgivningsmagten har herved modarbejdet de mål, den selv satte sig ved loven af 1958.«

Under debatten af beretningen opfordredes styrelsen i forbindelse med spørgsmålet om mulighederne for gennemførelse af næste års *museums-kursus* til at undersøge muligheder for egnede kursussteder i en billigere prisklasse end de hidtil benyttede.

Mogens Bencard, Ribe havde med bekymring læst Revisionsdepartementets beretning, og tilskyndede at styrelsen søgte at få denne instans såvel som politikerne til at forstå, at museer er andet og mere end udstillinger, og at man således ikke ukritisk kan forvente at besøgstalstigningen er ligefrem proportional med tilskuddenes stigning.

Torben Witt, Aalborg kunne i den forbindelse oplyse, at han og *Palle Friis* havde haft et langt, tilsyneladende nytteløst møde med embedsmænd i Revisionsdepartementet, men at han stadig mente, der var håb for en forståelse.

Herefter godkendtes beretningen.

4. *Aflæggelse af regnskab*: Kassereren, *Vald. Smed*, *Odder* forelagde det reviderede regnskab, og der meddeltes styrelsen decharge. I forbindelse med regnskabsaflæggelsen gjorde kassereren opmærksom på at den store kassebeholdning skyldtes tilskud fra Ministeriet til et museumsregister, som er under udarbejdelse, og hvor udgiften således først kommer i indeværende regnskabsår, ligesom udgifterne til »Arv og Eje« 1973 på grund af årbogens sene fremkomst først vil optræde på regnskabet for 1974/75.
5. *Forslag til budget*: Foreningens budget blev forelagt og beregningen af kontingent foresloges uændret, hvilket blev enstemmigt vedtaget.
6. *Forslag fra styrelse og medlemmer*: Der var ikke indkommet forslag.
7. *Valg til styrelsen*: Følgende skulle efter tur afgang: *Søren Gregersen*, *Mette Müller*, *Helge Nielsen* og *Torben Witt*. *Helge Nielsen* ønskede ikke genvalg. I stedet valgtes *Ulla Thyrring*, *Herning*. De øvrige genvalgte.

8. *Øvrige valg*: Som suppleanter til styrelsen valgtes følgende: Søren Frederiksen, Hobro Museum, Georg Nellemann, Nationalmuseets 3. afd., Helge Nielsen, Køge Museum og Jørgen Schou-Christensen, Kunstindustrimuseet.
9. *Eventuelt*: Under eventuelt orienterede *Palle Friis* om foreningens årbog. »Arv og Eje« 1974 bliver en temabog over emnet »sparsommelighed«. Der er fra museerne indkommet en del forslag hertil. En række forfattere er blevet opfordret til at yde bidrag, og der er indkommet nogle manuskripter. Man håber årbogen kan komme i løbet af vinteren. Årbogen for 1975 er planlagt til at handle om industrikulturen. Bjarne Stoklund har indvilget i at være emneredaktør på bogen og Holger Rasmussen fortsætter som administrativ redaktør.

Palle Friis kunne endvidere oplyse, at det nedsatte redaktionsudvalg har holdt et par møder i løbet af vinteren, og at disse møder har været en god støtte for redaktørerne.

P. Halkjær Kristensen kunne meddele, at han havde været på auktionseftersyn og opfordrede interesserede til at melde sig.

Til slut takkede formanden dirigenten og forsamlingen for et godt møde, ligesom han rettede en tak til Holstebro by fordi de ville give årsmødet husly.

Mødet kunne slutes kl. 11.45.

Efter årsmødet holdt den nye styrelse et kort møde, hvor man konstituerede sig således:

Formand: Palle Friis, Hjørring

Næstformand: Ulla Thyrring, Herning

Kasserer: Vald. Smed, Odder

Sekretær: Alan Hjorth Rasmussen, Fiskeri- og Søfartsmuseet, Esbjerg.

A. Hjorth Rasmussen

Sammenslutningen af lokalhistoriske Arkiver

På SLAs' repræsentantmøde, som blev afholdt i Holstebro i forbindelse med Dansk historisk Fællesforenings årsmøde, bød formanden, skoleinspektør A. Strange Nielsen velkommen og udtrykte sin glæde over at så mange var mødt op. Efter at rigsarkivar, dr. phil. Johan Hvidtfeldt var valgt til dirigent fik formanden atter ordet for at aflægge beretning.

1. *Formandens beretning:* Man var i styrelsen klar over, at der allerede i fjor var mange arkiver undervejs, og sammenslutningen er da også nu vokset med 23 nye medlemmer til 166, idet et arkiv er overgået til filial af et samlet arkivvæsen. Desuden er antallet af institutionsmedlemmer vokset med 2 til 14. Der er grund til at antage, at der i det kommende år vil ske en lignende tilvækst i medlemstallet, idet SLA er i kontakt med flere kommuner, hvor man har planer om at oprette arkiver. Endnu mangler 117 af landets 276 kommuner arkivdækning.

Om årets kurser udtalte formanden, at der tilsammen har været 153 mennesker på kursus i Odense, på Sostrup, på Fejø, samt i Hillerød, hvor et kursus var tilrettelagt i samarbejde med Frederiksborg Amts biblioteksforening. Næste kursus var berammet til 16-17 november i Åbenrå, og det ville blive et grundkursus.

Strange Nielsen beskæftigede sig med sammenslutningens økonomiske forhold og meddelte, at kulturministeriet også i indeværende år har bevilget et tilskud på 4500 kr. til vort bladarbejde, men da dette beløb tidligere endvidere skulle dække kursusvirksomhed og konsulentbistand, kom sammenslutningen i klemme. Dette er der nu imidlertid rådet bod på, idet der på forsøgsbasis er ydet en tre-årig bevilling på 3000 kr. om året. Formanden rettede en tak til ministeriet herfor. I forbindelse hermed glædede Strange Nielsen sig over de pæne ord, der fra forskellig side har lydt om »Lokalhistorisk Journal«.

Trods skepsis og modvilje fra nogle sider viste idéen med at udsende SLA's medlemsfortegnelse som en »Lokalhistorisk Vejviser« sig at være bæredygtig, idet den nu er solgt i så stort et antal, at den økonomisk hviler i sig selv. Fremover vil DHF besørge udgivelsen i en udvidet form med fortegnelse over bl. a. museer og andre beslægtede institutioner. Det er tanken at udsende bogen hvert 3. år.

Formanden udtalte sin skepsis over for den nye lov om bloktilskud, idet han var bange for, at kommunerne ikke i tilstrækkelig grad ville tilgodese arkiverne. Netop statsrefusionen har været løftestangen for oprettelsen af mange af de lokalhistoriske arkiver.

Arkiverne opfordredes til at gøre sig gældende i amterne, hvor der oprettes programråd for regionalradioens udsendelser, da der ofte bringes lokalhistorisk stof i regionalradioen.

Der er fra flere sider blevet efterlyst en form for rådgivning eller tilsyn for de lokalhistoriske arkiver. (Jfr. Arne Gammelgaards kronik »Folkelighed

og kompetence« i Lokalhistorisk Journal 1974 nr. 1 s. 8–9). Formanden og rigsarkivaren har drøftet problemet, men sagen er ikke afklaret. Der undersøges mulighederne for en ordning på linje med museernes og bibliotekernes tilsyn, men formentlig kræves der en lovmæssig ordning.

Om arkivforsyningen kunne Strange Nielsen fortælle, at der har været en stadig stigende omsætning, men prisstigningerne har også gjort sig gældende her, og flere må ventes. Formanden rettede en varm tak til lederen af arkivforsyningen for hans store og ulønnede arbejde.

Formanden omtalte SLA's 25 års jubilæum d. 22. oktober, og der ville i den anledning blive afholdt en sammenkomst på Landsarkivet i København, om hvilken der senere ville blive udsendt meddelelse til de enkelte arkiver, lige som der ville blive arrangeret en vandreudstilling, som kan rekvireres hjem og evt. suppleres med eget materiale.

Den meget positive indstilling, de statslige arkiver i den senere tid har vist de lokalhistoriske arkiver, glædede formanden, og han udtalte sin taknemmelighed over de kontaktmøder, landsarkiverne har holdt, og for de arkivregistraturer, de har foræret »deres« arkiver. Til landsarkivar, dr. Harald Jørgensen rettede Strange Nielsen en tak for Nordisk Arkivnyt.

Endelig takkede formanden på styrelsens vegne de mange arkiver, som altid sørger for, at styrelsen aldrig får tid til at ligge på den lade side. Det sker også, at den ikke får tid til at overkomme alt det, den gerne skulle, men det er tidnød og absolut ikke ond vilje.

Styrelsens tak gik ikke mindst til assistent Finn Degn, Ejby, som har overtaget og reorganiseret ekspeditionen af Lokalhistorisk Journal.

2. *Regnskabet.* Kassereren, socialinspektør Olav Christensen forelagde regnskabet, der balancerer med 31.799 kr. Kassebeholdningen er på 5.488 kr. mod 5.682 i fjor.
3. *Debat.* I tilslutning til formandens beretning fik førstelærer Alfred Hansen, Holbæk, ordet og gjorde opmærksom på, at der ligger mange arkivalier fra hjemmesygeplejen landet over. Da hjemmesygeplejeforeningerne ophører i nær fremtid, opfordrede han de lokalhistoriske arkiver til at sikre sig materialet.
4. *Kontingentet.* Kontingentet for aktive medlemmer fastsattes uændret til 125 kr. Styrelsen havde foreslået kontingentet for institutionsmedlemmer sat op fra 100 til 125 kr. Efter forslag fra landsarkivar dr. Harald Jørgensen trak man dog forslaget tilbage.
5. *Valg.* Alle valg var genvalg.

Niels-Jørgen Hansen

Sammenslutningen af Lokalhistoriske Foreninger

Repræsentantmøde lørdag den 31. august 1974 kl. 9 på Højskolehotellet, Holstebro. 24 foreninger var repræsenterede. Der var 42 deltagere i mødet.

1. Til *dirigent* valgtes énstemmigt professor, dr. phil. Olaf Olsen.
2. *Beretning*. Formanden, overlærer Ole Warthoe Hansen indledte med en særlig velkomst til de 3 nyindmeldte foreninger: Hvidovre Kommunes lokalhistoriske Selskab, Historisk Forening for Ledøje-Smørum og Ramsø lokalhistoriske Forening (SLF tæller nu 47 medlemmer), og gik derefter over til årsberetningen 1974:

Ved årsmødet er det tid at gøre status. Man må se tilbage på året der gik og spørge: Har det været et godt og frugtbart år med fremgang? Og man må spørge: Er der noget, vi kan gøre bedre?

Det er SLF's opgave at være et koordinerende led, at skaffe sig oplysninger og i store træk at give et passende overblik over vor situation, – at fremhæve begivenheder, som er værd at bemærke.

Det er umuligt for styrelsen at følge det landsomfattende arbejde i enkeltheder, og hvis noget ikke bliver nævnt, som burde nævnes, er det ikke af mangel på vilje, men mangel på kundskab. Og herpå kan der bedst bødes af foreningerne selv. Blandt de ting, som man hæfter sig ved i en struktur- og samfundsændringernes tid, vil være de lokale forsøg på at give lokalhistorien nye former og nyt indhold.

Vi har set, at der i Frederiksborg Amt er indledt et samarbejde mellem det amtshistoriske samfund og SLA, d. v. s. de lokalhistoriske arkiver. Vi ved, at der i årets løb er afholdt adskillige fællesmøder i amtet, og at man derigennem har forsøgt at formulere nye opgaver. Men vi ved endnu intet om det samlede resultat – om erfaringerne. Sagen har været nævnt i Lokalhistorisk Journal, og vi håber, at der inden længe kan gives en samlet redagørelse samme sted.

Ligeledes er der gennem dagspressen gjort rede for Historisk Samfunds arbejde i Ringkøbing Amt. Vi ved, at Vestjylland er et sted, hvor historien trives, og vi ved, at man her – under formanden amtmand Bachs lederskab forsøger nye veje og inviterer til samarbejde med de lokalhistoriske arkiver, – specielt optagelse af ældre folks erindringer på bånd. Dette siger jeg ikke, fordi vi tilfældigvis er gæster i Ringkøbing Amt. I dette tilfælde er man simpelthen blevet grundigt underrettet gennem den vestjyske dagspresses orientering om generalforsamlingen i Ikast i februar. – Der er nogle steder, men langt fra alle, hvor dagspressen holder os ordentligt underrettet. Jeg vil gerne takke den del af pressen – og her specielt den vestjyske, som på så ypperlig måde understøtter det lokalhistoriske arbejde.

Det vil i år i almindelighed ikke være muligt at påvise fremgange eller tilbagegange i tal. Indkaldelse af talmateriale er nu begrænset til hvert femte

år, med derpå følgende statistisk oversigt. I enkelttilfælde ved vi, at der er foreninger, hvis medlemstal stiger lidt, og lige så sikkert er det, at alle foreninger ønsker øget medlemstilgang. Kontingentmassen er grundlaget for foreningernes økonomi, frem for noget andet.

Det var derfor man fra styrelsens side sidste år forsøgte at viderebefordre en metode, som var gennemprøvet adskillige steder med godt resultat: Medlemshvervning ved udsendelse af hvervebreve til mere eller mindre tilfældige mennesker. Og som en – måske svag – mulighed for finansiering: en speciel henvendelse til amtsrådene. Der er vel ingen af os, som virkelig for alvor har troet på amtsstilskud i den store stil til dette formål. *Men hvorfor ikke prøve?* Og dette sagde netop en amtsrådsforeningsmand, som man forhandlede med: hvorfor ikke også til dette formål, og hvorfor ikke prøve? Vi må ikke tro, at man i amtsrådsforeningen ikke interesserer sig for vor lokalhistoriske sag, og for at understrege dette, skal det bemærkes, at vi har fået adgang til amtsrådsmedlemmernes faglige blad og kontaktorgan.

Som opbakning af sagen blev der skrevet to artikler til amtsrådsbladet, og de skulle have været trykt i månederne april–juni. Men sagen blev af forskellige grunde forhalet, og på grund af pladsmangel er de to artikler arbejdet sammen til én, der kommer nu i august–september. Redaktionen bad om gode billeder til at illustrere med, – og det vil sige billeder, der fortæller noget om vort arbejde.

Hvorledes har foreningernes reaktion nu været på dette oplæg, som der på langt sigt er en særdeles god bund og mange muligheder i? Med lidt god vilje kan man sige, at ialt 6 har reageret, men ingen nye har taget plads i orkestret med fuld musik.

De historiske foreninger er individualister, der kører deres løb, som de selv mener er rigtigt, stædigt, flittigt og vedholdende i det spor, der er optrukket. Nogle finder på nye veje og følger disse til gavn for sig selv og til opbyggelse for andre. Det er jo private foreninger, som kun har ansvar over for sig selv. Dette er grunden til, at de stadig eksisterer – og grunden til, at de stadig er for små.

Jeg vil takke de foreninger, som har reageret på henvendelsen, især de to sydjyske amter, som meddeler, at de agter at fortsætte deres egen kampagne, som de har gjort længe. Det er værd at hæfte sig ved, at man i Velje-samfundet opdeler amtet i storområder omkring byerne og tager et område om året. I løbet af et år kommer man hele amtet igennem. Ligeledes i Ribe amt vil man køre sit eget løb, som det er påbegyndt. Endvidere er der fra Himmerland og Kær Herred kommet en positiv tilkendegivelse, og enkelte har svaret »ja og amen«, men mundtligt. – Naturligvis har den skitserede plan ikke været gennemførlig på et år. Tænk, hvis sagen havde været så enkel. Ingen har vist ventet det, men det er godt at vide noget præcist om indstillingen og mulighederne for fælles-initiativer. Og vi har allerede høstet nogle gode erfaringer: I den ene ende sidder der foreningsstyrelser, som ikke tror på, at det f. eks. kan lade sig gøre at få større amtsstil-

skud til et specielt formål. I den anden ende befinder der sig en amtsrådsforening, hvor man møder stor interesse, velvilje og imødekommenhed, ja, hvor man ovenikøbet får gode råd. Naturligvis har amtsrådsmedlemmerne en naturlig uvidenhed om mange af deres detail-emner, som de skal tage stilling til, og det er denne, som må erstattes af viden. Med viden følger forståelse og undertiden engagement, og det er her tampen brænder. Vi er alt for dårlige PR-folk i vor egen sags tjeneste.

Jeg har for godt et år siden talt med tre amtsrådsforeningsfolk, og min sandten, om de ikke prøvede at overbyde hinanden i gode råd om, hvordan vi skulle bære os ad. Vi har faktisk et tilbud om, at vi kan deltage i arrangement af kursus for amtsrådsmedlemmer. Sidst var det museerne, der havde chancen, – jeg tror, at tiden nu er inde. Felittogets forberedelse er begyndt. En knibtangsbevægelse kan iværksættes og det svære skyts køres i stilling – og intet amtsrådsmedlem vil være i tvivl om, hvad lokalhistorie er og hvad det betyder i et demokratisk samfund.

Den procedure, som vi fra styrelsens side i år har forsøgt at gennemføre er ikke mislykkedes, for den er slet ikke afsluttet. Den er *begyndelsen* til noget – forhåbentlig stort og ukendt – den er et forsøg på at skabe effektivt samarbejde mellem amtspolitikere og de mennesker, de er sat til at tjene – herunder lokalhistorikerne.

I et andet rum i dette hus holder arkivfolkene, SLA, repræsentantskabsmøde. Her drøfter man specielle arkivforhold. SLA var den første fraktion, som allerede for mange år siden udskilte sig, og netop fordi der i arkiverne var særlige opgaver, som på mange måder adskilte sig fra det øvrige arbejde, foreningsarbejdet.

Og alligevel er vort folkelige oplysningsarbejde så nært beslægtet og somme tider integreret, at man nok ind imellem kunne ønske sig et fælles forum for en samlet debat. Det ville vi alle have rigtig godt af. Og det er jo egentlig denne tanke man strejfer, når man i de to styrelser taler om at lave »fælles møde« efter de to generalforsamlinger. Naturligvis har vi været med til at foretage beslutning om at se gamle film. Dem kan man få at se over det ganske land i disse år, hvor den store kampagne kører, men et årsmøde, hvor folk endelig kan få hinanden i tale, og som koster mange penge og tager megen tid, bør først og fremmest have sigte mod det kontante, der giver os inspiration med hjem.

Tanken om samarbejde, en form for integration, er for længst accepteret ude i amterne eller regionerne. I år har man kunnet nævne Frederiksborg Amt og Ringkøbing Amt, og da man i SLF-styrelsen anser det for en vigtig opgave at hjælpe med i det regionale samarbejde, der hvor der er et behov, har man efter opfordring fra formanden for Himmerland og Kær Herreder, overbibliotekar Tang Kristensen, accepteret at deltage i et regionalmøde i Nørre Sundby. Selv om vi var noget hæmmet af sygdom, hård vinter og energikrise, lykkedes det dog at få det nordjyske møde i stand i december 1973 – i Nørre Sundby Bibliotek. Over 20 deltagere.

Hvis et mødes »bonitet« skal måles efter meningernes brydning, var dette et fortræffeligt møde, det bedste man længe har oplevet. Ikke fordi man blandt historikerne i Nordjylland var indstillet på at se historiske problemer i ny belysning, snarere tværtimod. Ja, man skulle næsten tro, at man i Vendsyssel kun var indstillet på at efterleve Thorkild Gravlunds sjællandske bonde Nilaus' valgsprog: at det må være som det er, og blive som det var. Vil en vendelbo finde sig i at være lige så bagstræverisk som en sjællænder? Der skulle ellers i det nordjyske område være muligheder for særlige perspektiver: Et par store foreninger med næsten 3000 medlemmer, storbyen Ålborg med historiske aktiviteter såvel i det professionelle som det amatør-mæssige plan – og så et universitet, som er under opbygning. Prøv at hælde disse ingredienser ned i et reagensglas, og se hvad der sker! Det er nu adskillige år siden, man i København fik oprettet et lokalhistorisk institut, og med den fart samfundsudviklingen har på – og med de muligheder, der af uransagelige grunde er blevet anbragt på samme hånd i Nordjylland, er der givet særlige kort på hånden i Ålborg, og det er Ålborg, der har pligt til at spille dem. Vi har allerede et »folkeuniversitet«. Det næste må vel blive et »Lokalhistorisk folkeinstitut«? Kortene er givet, Ålborg sidder med trumfesserne.

Lokalhistorisk Journal er en fri lokalhistorisk presse i et demokratisk land. Tænker man egentlig på, hvilket gode den slags er. Enhver kan komme til orde, – meningene kan brydes. Det er ikke tit det sker, men i dette år har man hørt bemærkninger, der har skurret i ørene. Det var sådan noget småtteri, som man egentlig godt kunne have sparet sig. For mig at se er den slags tale en vederstyggelighed, en småmandsfilosofi, som ikke hører hjemme der, hvor nye ting skal blive til. Oprindelig stod diskussionen om, at lade det lette bladstof indgå i Fortid og Nutid – men vi valgte altså at prøvevære vort eget løb. Og jeg tror, vi valgte rigtigt.

Journalen er endnu kun et lille barn, men det er sundt og levedygtigt. Lidt for dyrt endnu, 25,00 kr. om året i abonnement. Men vi har prøvet et fremstød: For ca. 1000 kr. tryktes 5000 brochurer, der fordeltes gennem Fortid og Nutid samt 3 årbøger i Østjylland. Det gav ca. 50 nye abonnenter, d. v. s. 1250 kr. Har altså betalt sig selv det første år. Jeg mener, man må ofre et indlæg i samtlige årbøger, det kan gøres for ca. 6000 kr. – Endvidere er der mulighed for at få bladet med i den nye brochure, der af DAF udsendes i efteråret, – og der vil blive gjort reklame i SKALK i maj-nummeret 1975.

Men hvorom alting er, så beder vi alle om at være med til at gøre det lille blad til et stort blad, et billigt blad.

Tilskuddene: Til konsulentvirksomheden har vi fra kulturministeriet modtaget 5000 kr. for året 1974/75. Dette er en stigning på 500 kr. fra sidste år.

Til Lokalhistorisk Journal har vi sammen med SLA – ligeledes fra Kulturministeriet – modtaget 5000 kr. også for året 1974/75. Der er her tale om

en betydelig forøgelse, når man tænker på, at SLA tidligere modtog 3000 kr. til sin bladvirksomhed. At vi overhovedet kan blive tildelt forøgede tilskud i en sparetid, hvor der ellers skæres ned overalt, siger noget om den velvilje, man fra ministeriets side omfatter det lokalhistoriske arbejde med. Jeg bringer en hjertelig tak til Kulturministeriet.

Amtsbeskrivelserne. Finn H. Lauridsen redegjorde kort for arbejdet med udgivelserne. Priserne var steget betydeligt siden Historisk Samfund for Ribe Amt lagde for med sin udsendelse. Viborg havde udsendt sin amtsbeskrivelse i stedet for årbog – egentlig ikke i overensstemmelse med den oprindelige tanke. Trods det høje prisniveau, man nu var nået op på, var forhåbningerne til flere udgivelser dog ret gode.

Konsulentvirksomheden. Viggo Petersen omtalte den nye tryksag om konsulenttjenesten, der havde haft bemærkelsesværdig virkning, bl. a. havde radioen to gange bragt udsendelser om konsulentvirksomheden. Pjecen havde resulteret i det største antal forespørgsler: 50 personer eller institutioner havde fået skriftligt svar – (de mange telefoniske var ikke talt) – eller dobbelt så mange som sidste år. Antallet af gennemlæste manuskripter var 9 mod 7 sidste år. Langt de fleste henvendelser har drejet sig om henvisninger til litteratur og arkivalier. Arbejdet har været meget tidskrævende og Viggo Petersen bebudede, at han om et års tid så sig nødsaget til at give hvervet fra sig bl. a. på grund af sit nye arbejdsområde og sin private forskning.

Lokalhistorisk Afdeling. Knud Prange indledte med at gøre økonomisk status. I 1970 havde bevillingen været på 25.000 kr., i 1974 på 26.000 kr. Studenterlønningerne var steget med 70 % i de forløbne 4 år. Der var således tale om en betydelig reel nedskæring. Der var stadig pr. år kun 1 stilling + 500 studentermedhjælpertimer, så egentlig aktivitetsudvidelse havde været umulig. Men interessen for det lokalhistoriske havde været stigende. På den Nordiske fagkonference for historisk metodelære havde emnet været »Lokalhistorie–rigshistorie« og på det Nordiske Historikermøde havde der været 3 lokalhistoriske temaer. I 1973 var der dobbelt så mange lokalhistoriske specialer – 15 – ved Københavns Universitet som året før. 2 af dem var blevet bedømt ved Lokalhistorisk Afdeling, og man måtte håbe på udgivelse. Ekstraordinær bevillingerne fra Jorcks Fond, landsdommer Gieses Legat og 2 bevillinger fra Forskningsrådet – ialt dobbelt så store som de ordinære bevillinger – havde sikret *publikationsvirksomheden*: Peter Bredsdorff: Kortlægning og historiske studier, samt 3 hefter i serien »Småtryk«. På 3½ år havde afdelingen udgivet 11 publikationer, hvoraf 4 er udsolgt og 2 nær ved. Af alment arbejde kunne nævnes: 5 foredrag, 14 lærermøder, godt 30 møder i arbejdsgrupper, udgiverselskabet m. m., deltagelse i årbogspræmiering og udvalget vedr. indsamling af kilder til de folkelige bevægelser historie, bistand til Danmarks Skoleradio vedr. materiale til en udsendelsesrække om lokalhistorie og samarbejde med en redaktør om øget avisomtale af lokalhistorisk arbejde. Knud Prange sluttede med hjerteligt at takke DHF's afgående formand Olaf Olsen som den, der havde stået bag oprettel-

sen af Lokalhistorisk Afdeling og uden hvis energiske indsats afdelingen aldrig var blevet til.

Diskussion. Der udspandt sig efter beretningen en livlig diskussion om årbøgernes indhold (temaårbøger/årbøger med varieret stof) og om årbogspræmieringen (folkelig, populær lokalhistorie/videnskabelig, akademisk); herunder om hvorvidt afhandlinger i Fortid og Nutid burde gælde med ved præmieringen. Både Verner Hansen og Kr. Iversen efterlyste principielle retningslinjer og fandt at præmieringen måtte være en opmuntring i arbejdet med de lokalhistoriske årbøger, og at artikler i Fortid og Nutid ikke burde kunne medtages i præmieringen. Olaf Olsen henviste sagen til drøftelse på DHF's plenarmøde til næste årsmøde. For bedømmelsesudvalget havde det været et problem, at Fortid og Nutid var med, men man havde fundet, at den præmierede afhandling af Gregers Hansen var så lødlig og velskrevet, at den var selvskreven til præmiering. Understregede at præmien skal gå til det ikke-professionelle, ikke-faghistoriske arbejde.

Spørgsmålet om indlæg af brochurer i årbøger rejstes af P. Kr. Iversen og affødte langvarig debat. Iversen oplyste, at indlæg fra fremmede foreninger i Sønderjydske Årbog havde antaget så urimelige dimensioner og påført Historisk Samfund for Sønderjylland øgede portoudgifter, så man i bestyrelsen havde måttet vedtage, at der fremtidigt ikke vil kunne indlægges brochurer fra andre foreninger i samfundets årbøger m. v. Derimod står adressografen gratis til rådighed for andre historiske foreninger, hvorimod forlag må betale en afgift på 500 kr. + arbejds løn. Olaf Olsen påpegede, at indlæggene betød en service for de historiske foreningers medlemmer. For DHF's bogproduktion, baseret på indlæg, føltes Sønderjyllands beslutning som et dolkestød. Henstillede at man tog den trufne afgørelse op til revision.

Adskillige forslag til løsning af spørgsmålet kom frem fra forsamlingen. De fleste diskussionsdeltagere var af den mening, at indlæggene var så nyttige for vore medlemmer, at man måtte påtage sig arbejdet. Ole Warthoe Hansen sluttede diskussionen af dette punkt med at understrege, at vi er serviceorganisationer og skal passe på ikke at ødelægge helheden. Henviste spørgsmålet til nærmere drøftelse i DHF og SLF's styrelser.

Edelberg udtalte sin påskønnelse af O. Warthoe-Hansens initiativ over for Amtsrådsforeningen og henstillede til lokalforeningerne, at man bakkede dette initiativ op. Der udspillede nu en dialog mellem Aage Lauritsen og Knud Prange, idet Aage Lauritsen bad om en forklaring på, at der ikke var indbudt repræsentanter for de lokalhistoriske foreninger til det nordiske lokalhistoriske seminar i 1973. Knud Prange redegjorde nærmere for seminarets formål og baggrunden for det, som er et nært samarbejde mellem de 4 nordiske lokalhistoriske institutter. Lokalhistoriske studier var ofte ensbetydende med studier i tiden før 1864. Inden for det nordiske samarbejde så man det som sin opgave at støtte den lokalhistorie, der beskæftiger sig med de to, tre seneste generationer. Det havde været problemstillingen ved det afholdte seminar. Mødets foredrag – holdt af ialt 25 eksperter fra de 4

nordiske lande (og flere personer deltog ikke i seminaret) – vil nu blive mangfoldiggjort, så de kan komme ud til en bredere kreds. Iøvrigt henviste Knud Prange til referatet af seminaret i Lokalthistorisk Journal.

Aage Lauritzen var bange for at skellet skulle blive for stort mellem de fornemst tilbagetrukne faghistorikere og de folk, der udfører arbejdet i deres fritid for deres egne penge. Han kritiserede skarpt at foreningerne ikke havde været repræsenteret ved det omtalte seminar, og henstillede at der skete en ændring i dette forhold idet han henviste til forholdene i Californien, hvor dette skel mellem amatører og professionelle ikke fandtes.

3. *Regnskab.* Kassereren, amtskolekonsulent J. Ingemann Pedersen, aflagde regnskabet, der balanceredes med kr. 53.434,71. Trykt specificeret regnskab (også for Udgifterfonden og Lokalthistorisk Journal) omdeltes til mødedeltagerne. Til kassererens forslag om, at der blev givet styrelsen bemyndigelse til at bruge Udgifterfondens renter til LSF's drift, blev der nogen diskussion, der dog endte med at bemyndigelsen blev givet. Det henstilledes, at Udgifterfondens penge hensættes på opsigelse for at udnytte det højere renteniveau. Regnskabet godkendtes.
4. *Budgetforslag.* For at komme den gamle praksis til livs, at man et halvt år inde i det pågældende regnskabsår forelægger et budgetforslag, forelagde kassereren i år 2 budgetforslag, nemlig 1974/75 på kr. 26.000,00 og 1975/76 på kr. 28.100,00. På de to budgetforslag opereres med underskud på henholdsvis 900 og 3.000 kr. Det forsvarlige heri begrundedes af kassereren med, at foreningernes kontingent forventedes forhøjet på grund af stigende medlemskontingenter. Kontingentet fastsattes uændret til 4 % af medlemskontingenterne, men dog mindst 60 øre pr. medlem. Budgetforslagene godkendtes.
5. *Valg.* De to afgående styrelsesmedlemmer, Annalise Børresen og Verner Hansen, genvalgtes. Ligeså Manøe Hansen som suppleant og Chr. Petersen som revisor.
6. *Virksomhedsplaner.* Formanden omtalte oplægget til medlemshvervningen, som man fremkom med i foråret, og PR-virksomheden som en vigtig faktor i arbejdet både over for de bevilgende og administrerende myndigheder og over for pressen og gik derefter over til emnet Lokalthistorien og undervisningen, formuleret som »Den pædagogiske drejning«, d. v. s. 1. Samarbejdet med lærerne, 2. Samarbejde med museernes pædagogiske medarbejdere, 3. Dygtiggørelse af os selv ved konsulentbistand til undervisere og amatørforskere og sluttede med at omtale to redaktør/skribent kurser, et på Sjælland og et i Jylland, som SLF agter at lade afholde i det kommende år.

7. *Eventuelt*. En række deltagere tog ordet, dels for at efterlyse resultatet af museumsrådgiverens arbejde *Verner Hansen*, dels for at henlede opmærksomheden på Lærerhøjskolens vejledende historielærerårskurser i personalhistorisk arbejde på Landsarkivet for Sønderjylland, kurser som enhver forening ville kunne oprette med tilskud efter aftenskoleloven *P. Kr. Iversen*, og dels for at fortælle om egne erfaringer på hjemmefronten, for eksempel om kontakt med skolerne *Lotte Fang*, tilbud til foreninger om forelæsnings m. v. og oprettelse af interessegrupper (Ålborg).

Herefter foretog *Olaf Olsen* anden uddeling til de amtshistoriske samfund af overskuddet fra Billedbogen. $\frac{1}{3}$ af overskuddet, kr. 26.238,00 uddeltes til 17 samfund ($1\frac{1}{2}$ gange det oprindelige tilskud), $\frac{1}{3}$ til Sammenslutningen af Lokalhistoriske Foreninger (til støtte for særlige opgaver for foreningerne) og den sidste trediedel til Dansk historisk Fællesforening.

H. K. Kristensen foreslog, at man ved fremtidige uddelinger af billedbogs-overskuddet til de 17 samfund kun fordelte halvdelen af beløbet, og lod resten tilfalde den fælles pulje, som SLF administrerer. Ved at forøge den fælles fond, ville fondens effektivitet også øges, og *H. K. Kristensen* foreslog, at generalforsamlingen skulle pålægge styrelsen at rette henvendelse til de pågældende amtssamfund for at høre deres mening herom.

Generalforsamlingen kunne tilslutte sig dette forslag.

Mødet sluttede kl. 12.25.

Annalise Børresen

Dansk historisk Fællesforening

Af hensyn til et arrangement i Århus fredag d. 30. august, hvor en del af Dansk kulturhistorisk Museumsforenings medlemmer deltog, var repræsentantmødernes rækkefølge i år ændret, således at årsmødet indledtes med Dansk historisk Fællesforenings repræsentantmøde fredag kl. 15.30 på Højskolehotellet. Stiftamtmand M. Edelberg valgtes til dirigent og gav ordet til formanden, som efter mindeord over direktør Arthur Fang, landsarkivar Carl Lindberg Nielsen, lærer Alfred Kaae, museumsdirektør Peter Riismøller, malermester Poul Fredholm og dr. phil. Vilhelm la Cour, aflagde flg. beretning:

1. *Formandens beretning:* I årets løb er optaget flg. nye medlemmer: Dansk flyvehistorisk Forening, Aalborg Universitets Bibliotek, Sporvejshistorisk Selskab, Hvidovre Kommunes lokalhistoriske Selskab, Ramsø lokalhistoriske Forening, Historisk Forening for Ledøje-Smørum, Dansk centralbibliotek i Flensborg samt de lokalhistoriske arkiver i Bjerringbro, Bov, Brovst, Fredericia, Gilleleje, Greve, Hasselager, Hundested, Højbjerg, Høng, Højreby, Hørning, Mariager, Nørre Djurs, Rønde, Saxild-Nølev, Skagen, Skanderborg, Slangerup, Svinninge, Sydfalster, Todbjerg-Mejlby og Tårnby.

Medlemstallet er herefter 418, nemlig 180 i Sammenslutningen af lokalhistoriske Arkiver, 127 i Dansk kulturhistorisk Museumsforening, 47 i Sammenslutningen af lokalhistoriske Foreninger samt 64 foreninger og institutioner som direkte medlemmer af Dansk historisk Fællesforening.

Styrelsen har konstitueret sig med professor dr. phil. Kristian Hald som næstformand, arkivar Helle Linde som sekretær, underdirektør Ejgil Pedersen som kasserer og universitetslektor Knud Prange som redaktør af Fortid og Nutid. På årsmødet 1973 var den tidligere kasserer, sognepræst O. Bruun Jørgensen, genvalgt til styrelsen med henblik på kassererhvervet, medens Ejgil Pedersen var valgt som revisor. Da omlægningen af foreningens bogekspedition viste sig at ville kræve en meget større arbejdsindsats af kassereren, end Bruun Jørgensen var i stand til at afse, bad han sig fritaget for hvervet, og styrelsen vedtog da enstemmigt en provisorisk ordning, hvorefter Bruun Jørgensen og Ejgil Pedersen byttede post. Som redaktør af håndbogsserien har universitetslektor Herluf Nielsen deltaget i styrelsesmøderne. Fru Grethe Petersen, der siden 1966 har varetaget *den daglige ekspedition* på kontoret i Hillerød, fratrådte efter eget ønske pr. 31. marts 1974. Cand. jur. Stig Hvidtfeldt varetog fortsat ekspeditionen af det danmarkshistoriske billedværk.

I tilskud til foreningens drift har Kulturministeriet ydet 14.000 kr. til kontorhold samt af tipsmidlerne 5.000 kr. som første del af en ny 3-årig bevilning til trykning af institutionsberetninger i Fortid og Nutid. Undervisningsministeriet har bevilget 4.500 kr. til foreningens udgivervirksomhed samt 2.000 kr. til Fortid og Nutid. Fra Dansk historisk Fællesfond har årets afkastning været 1.350 kr. Carlsen-Langes Legatstiftelse har bevilget 4.500 kr. til 2. bind af Kristian Halts trilogi om danske personnavne.

Kulturministeriets tilskud til de lokalhistoriske foreninger har i år beløbet sig til 60.000 kr., hvortil kommer en bevilling på 5.000 kr. til Lokalhistorisk Journal. Da der sidste år ydedes 61.500 kr., er der reelt tale om en tilbagegang, når der tages hensyn til den stærke inflatoriske udvikling. Tilskuddet er fordelt til foreningerne efter indstilling fra DHF. Ved fordelingen er i år anvendt en nøgle, hvorefter der til alle foreninger er ydet et grundbeløb på 1.000 kr. plus 7 % af kontingentmassen. Dette beløber sig til ialt 57.300 kr. De resterende 2.700 kr. er fordelt som beskedne initiativpræmier til foreninger, hvis økonomi er særlig hårdt belastet som følge af større udgifter el. lign.

Det udvalg, som DHF efter forslag fra Selskabet for dansk Skolehistorie sidste år nedsatte til at undersøge, hvad der kan gøres for at sikre en indsamling og bevaring af de folkelige bevægelses arkiver, har under skoleinspektør A. Strange Niensens forsæde holdt flere møder og vil i nær fremtid afgive betænkning.

Den planlagte store lokalhistoriske bibliografi (*Dansk Lokalbibliografi*), hvis hovedredaktion har gjort et imponerende arbejde for at tilvejebringe et redaktionelt system, der kan anvendes overalt, befinder sig i en kritisk situation, efter at igangsætningsbevillingen fra Statens humanistiske Forskningsråd er opbrugt. Af de mange fonds, der er søgt om tilskud til arbejdets fortsættelse, har kun et enkelt, Tuborgfondet, reageret positivt med en bevilling på 5.000 kr. Mest skuffende har det været, at Kulturministeriet ikke har set sig i stand til at støtte dette vigtige projekt med en eneste øre. Forskningsrådet er nu andraget om en ny bevilling, som vil være helt afgørende for arbejdets fortsættelse. På længere sigt må man håbe, at bibliografien for Roskilde amt, der er vidt fremskreden, vil virke som et stærkt incitament i andre amter.

Til »Udvalget af 1974 om støtte til kulturlivet«, som kulturministeren i begyndelsen af året nedsatte med amtmand Sigurd Wechselmann som formand, har DHF henvendt sig med anmodning om foretræde og tilbud om statistisk materiale m. v. Foreløbig har vi blot erfaret, at udvalget vil vende tilbage til henvendelsen.

Sekretæren har i juni som observatør deltaget i et stiftende møde i *Kulturformidlende organisationers Fællestjeneste*. Hvad der kommer ud af dette initiativ, er endnu uklart, men den nye styrelse må tage stilling til, om DHF skal indtræde.

Dansk historisk årsbibliografi, som DHF udsender i fællesskab med Den danske historiske Forening og Det kgl. Bibliotek, er blevet forsinket af redaktionelle problemer. Arbejdet er imidlertid kommet i gang igen under en ny redaktør, lektor Erland Kolding Nielsen. Årgang 1969, der er på vej, vil dog blive færdiggjort af foreningens tilsynsførende, forskningsbibliotekar Harald Ilsøe. Salget er endnu ikke tilfredsstillende, og det må forudses, at der også i år vil komme et underskud, af hvilket vi skal bære halvdelen.

Af *Fortid og Nutid* er udsendt et stort dobbelthæfte, d. v. s. en fuld årgang,

men forsinkelsen fra sidste år er ikke indhentet, som det var håbet. Et nyt dobbelthæfte er imidlertid under trykning og er lovet færdig medio oktober.

I vor *håndbogsserie* er udsendt *H. H. Worsøe: Slægtshistorie. En vejledning*, en stærkt forøget version af samme forfatters lille grundbog i slægtshistorie. *Georg Galster: Mønt* er blevet genoptrykt. Under genoptryk er for tiden *Herluf Nielsen: Kronologi* samt *Bauers Calender*. I efterårets løb håber vi at kunne udsende *Kristian Halds* bebudede bog om personnavne fra middelalderen samt *Erling Olsen: Statistik for historikere*. I kommission har vi overtaget udsendelsen af to tidsskrifter fra medlemsorganisationer: for Dansk kulturhistorisk Museumsforening *Arv og Eje*, for Selskabet for dansk Kulturhistorie *Kulturminster*. Lokalhistorisk Institut har på vort forlag udsendt *Peter Bredsdorff: Kortlæsning og historiske studier*. Bogsælget har ialt indbragt 107.000 kr., hvilket er 3.000 kr. mindre end sidste år. Vort boglager havde pr. 1. april 1974 en netto-salgsværdi på 316.000 kr., en stigning på ca. 40.000 kr. fra sidste år. Lageret er ubehæftet og repræsenterer således en reel reservekapital. I denne opgørelse er hverken Fortid og Nutid eller det danmarkshistoriske billedværk medregnet.

Takket være en juleannonce i et stort dagblad og salg af klassesæt til skoler efter annoncer i Folkeskolen er salget af *det danmarkshistoriske billedværk* atter i fremgang, og der vil på årsmødet blive uddelt en portion af overskuddet til interessenterne, denne gang 78.714 kr. Det samlede overskud er nu 340.000 kr., og den halve million skulle let kunne passeres, hvis de historiske foreninger vil gøre en indsats for salget.

Pr. 1. maj 1974 er vort kontor i Hillerød blevet nedlagt og *ekspeditionen af bogsælget* overgået til Forlagenes Fællesekspedition. Dette skulle både gøre ekspeditionen billigere og mere effektiv, og de foreløbige erfaringer med den nye ordning, der er baseret på edb, tegner helt godt. Såfremt systemet på længere sigt fungerer tilfredsstillende, er det tanken at søge det udbygget, således at det kan tilbydes DHFs medlemsorganisationer at benytte edb-anlægget ved udsendelsen af deres egne skrifter og til opretholdelse af medlemskartoteker m. v.

Derefter fik skoleinspektør *Strange Nielsen* ordet og redegjorde for arbejdet i *Udvalget vedr. indsamling af kilder til de folkelige bevægelers historie*. De folkelige bevægelers arkiver står i fare for at forsvinde, fordi der ikke er iværksat systematisk indsamling af materialet. Organisering af indsamlingen på centralt og lokalt plan og en central registrering vil økonomisk være en stor opgave, men efter udvalgets mening vil der ske uvurderlige tab, hvis opgaven ikke løses. Rigsarkivet har lovet at huse et centralt organ for planlægning og registrering, og udvalget fortsætter arbejdet.

Rigsarkivar *Johan Hvidtfeldt* redegjorde for arbejdet i *Udvalget vedr. kilderne til dansk skolehistorie*. Der er udsendt en oversigt, og den næste, hvortil der er bevilget penge til trykning fra Undervisningsministeriet, er omtrent færdig.

Diskussion:

Verner Hansen, Maribo, kritiserede fordelingen af tilskuddet til foreningerne og gjorde opmærksom på, at der har været tanker om større initiativpræmier. Han mente endvidere, at foreningernes kommunikation til pressen er for dårlig, og at fællesforeningen bør tage sig af kommunikationen vedr. årsmødet på sammenslutningernes vegne, samt at forsinkelsen af Fortid og Nutid bør kunne indhentes. *Knud Prange* gjorde opmærksom på, at forsinkelsen skyldtes forfattere og trykkeri og iøvrigt ikke var større i år end tidligere. *Formanden* mindede om, at vi arbejder med frivillig og derfor begrænset arbejdskraft. Foreningerne er blevet spurgt, om det var muligt at bruge en større del af ministeriets tilskud til initiativpræmier, men det viste sig, at det ikke kunne lade sig gøre. Spørgsmålet om kommunikation må evt. tages op af den nye styrelse. *Strange Nielsen* oplyste, at vi ved årsmødet i Maribo havde holdt pressen orienteret uden resultat. Denne gang er Ritzaus bureau underrettet.

H. K. Kristensen foreslog, at udbetalingerne af billedbogens overskud halveres, og at resten af pengene indgår i uddelingen til amtssamfundene. *Formanden* fandt, at det var en god ide, men at afgørelsen herom må træffes af de foreninger, som har finansieret billedbogen.

2. *Kassereren* aflagde regnskabet. *Jørgen Paulsen* spurgte, hvad udgifterne til lønninger og honorarer dækkede. *Formanden* og *kassereren* oplyste, at foreningsadministrationen kun udgør en lille del af udgifterne, og at langt de største udgifter angår bogsalget. *Olav Christensen* mente, at bøgerne sælges for billigt, og *kassereren* oplyste, at prisforhøjelser er under udarbejdelse. På forespørgsel fra *Laust Kristensen* oplyste *formanden*, at den lavt anførte værdi af boglageret skyldes, at der er foretaget nedskrivning. Derefter godkendtes regnskabet.
3. *Kontingentet* fastsattes uændret.
4. *Præmiering af årbogsafhandling 1970-72*.
Af de lokalhistoriske artikler og afhandlinger, der er udkommet i treåret 1970-72, har Dansk historisk Fællesforenings styrelse udvalgt ca. 30 som alle er blevet læst af det 4-mands udvalg, der foretager præmieringen. Interessen samlede sig om 4-5 artikler, som alle var værdige til præmiering, men der var enighed i udvalget om, at prisen på 3.000 kr. burde tilfalde *fhv. kommunaldirektør Gregers Hansen* for afhandlingen »Købmændene i Saksøbing og Maribo i 1700-årene – deres økonomiske og sociale placering«, trykt i Fortid og Nutid, bd. 25, 1972.
Gregers Hansen har foretaget grundige analyser af skatteligninger, brand-

taxationer, skifter og obligationsprotokoller for at belyse købmændenes økonomiske forhold sammenlignet med den øvrige befolknings. Han når til det i alt væsentligt overbevisende resultat, at den fåtallige købmandsstand var særdeles dominerende med hensyn til formuer og udlånsvirksomhed, og at købmændene betalte mellem en trediedel og halvdelen af de skatter, som byen indkrævede. Gregers Hansen sætter disse og andre resultater af den økonomiske analyse i relief ved at påvise, at de to byers købmænd i vid udstrækning var beslægtede. Det er stort set en enkelt »familie«, der har været økonomisk bestemmende i Saksøbing og Maribo i 1700-årene.

Gregers Hansen har stillet sig en væsentlig opgave, og han har på en dygtig og skarpsindig måde udnyttet et stort og tålmodighedskrævende kildemateriale og derved nået resultater, der har betragtelig betydning for vurderingen af forholdene i de to byer og måske vil vise sig at have gyldighed for de fleste danske byer i 1700-årene. Undersøgelsen, der både er vel tilrettelagt og vel gennemført, har således vigtige rigshistoriske perspektiver. Den er tillige et smukt eksempel på gedigen lokalhistorie af almen interesse.

Præmien overrakte af formanden til Gregers Hansen, der takkede for påskønnelsen, som han så som udtryk for, at ikke-faghistorikere er velkomne på historiens arbejdsmark.

5. *Valg.* Olaf Olsen havde ønsket at trække sig tilbage fra formandsposten, og som ny formand valgtes afdelingsleder Vagn Skovgaard-Petersen, Skolehistorisk Institut ved Danmarks Lærerhøjskole. Kassereren O. Brunn Jørgensen havde anmodet om at måtte fratræde posten som kasserer i oktober 1973 og udtræde af bestyrelsen på grund af manglende tid, og den ene af foreningens revisorer, underdirektør Ejgil Pedersen, Faxe, der havde fungeret som revisor siden, valgtes til bestyrelsen. Professor dr. phil. Kristian Hald havde ligeledes ønsket at træde tilbage, og i hans sted nyvalgtes lektor Claus Bjørn, Københavns universitet, som havde lovet at påtage sig redaktionen af Fortid og Nutid efter Knud Prange. Helle Linde, Knud Prange og Jørgen Slettebo genvalgtes. Som revisor genvalgtes Olav Christensen, og som anden revisor vedtoges det at ansætte en statsautoriseret revisor, nemlig Aage Klarskov Jeppesen. Det oplystes, at en revision vil koste 3-4000 kr., men at kassereren mente, at regnskabet nu havde et sådant omfang, at det var nødvendigt.
6. *Eventuelt.* Under eventuelt takkede Vagn Skovgaard-Petersen for valget til formand, og Helle Linde takkede på bestyrelsens vegne Olaf Olsen for et godt og inspirerende samarbejde. Olaf Olsen takkede for den hjælp, han havde modtaget i det store og morsomme arbejde som formand og ønskede den nye bestyrelse held og lykke.

Fredag aften holdt kommunaldirektør Jens Johansen, Holstebro, foredrag om Holstebro som kulturby, hvori han understregede sammenhængen mellem so-

cialle, økonomiske og kulturelle aktiviteter. Kommunaldirektøren viste Holstebro-filmen fra 1971 og havde derefter arrangeret optræden af et børneslagtøjsorkester af næsten professionel standard under ledelse af Jørgen Buchardt fra Holstebro musikhøjskole. Aftenen afsluttedes i Holstebros nye svømmehal, hvor nogle svømmere gav en lille opvisning, og kommunen var vært ved en forfriskning.

Efter repræsentantmøderne om lørdagen havde sammenslutningerne arrangeret foredrag af filmarkivar Ole Brage om Film som kulturhistorisk dokumentation med eksempler fra Danmarks Radios filmarkiv. Det var klart for tilhørerne, at her var et område af interesse for os alle. Senere på dagen samledes deltagerne på Sysselting, hvor borgmesteren afslørede en mindesten for Hard-syssels ting, og derfra gik man i hold på byvandring til kirkerne og Jens Niensens museum under ledelse af pastor Jens Hvas, til museet og lystanlægget under ledelse af museumsinspektør Torben Skov og til kunstmuseet under ledelse af Grethe Petersen. Om aftenen var der middag på Højskolehotellet, hvor Olaf Olsen takkede de afgangende bestyrelsesmedlemmer for deres store arbejde for foreningen. Efter middagen kunne deltagerne begive sig ud i den larmende by, der fejrede afslutningen på Holstebros 700 års jubilæum.

Søndagsudflugten under ledelse af *Torben Skov* og *vicebibliotekar Kr. Bjerregaard* gik gennem Vestjyllands særprægede natur over Stråsrø plantage til gravhøjene ved Ølstrup, Brejninggård og Vedersø, hvor der spistes frokost. Derfra fortsattes til Staby kirke, som forevistes af *Rikke Olsen*, og tilbage til Holstebro kl. 16, samtidig med at regnen satte en stopper for det gode vejr, som ellers havde begunstiget årsmødet.

Helle Linde